

¹⁶ Зинченко С., Галлова В., Удовенко А. Проблемы изъятия и конфискации имущества собственника // Хозяйство и право. – 2000. – № 1. – С. 77.

¹⁷ Скрипник В. Конфискация – как основание прекращения права собственности // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2010. – № 4. – С. 81.

¹⁸ Гражданское право Украины: учебник / Е. А. Харитонов, Н. А. Саниахметова. – К.: Истина, 2003. – 776 с. – С. 278.

¹⁹ Чельшева Н. Ю. Принудительный выкуп имущества граждан для государственных и муниципальных нужд: конфликт частных и публичных интересов // Российская юстиция. – 2008. – № 12. – С. 5.

²⁰ Аврамова А. Конфискация и реквизиция с точки зрения жилищного права // Право Украины. – 2003. – № 5. – С. 105.

²¹ Солтанов Д. А. Цивільно-правове регулювання реєвизиції в Україні // Держава і право: Зб. наук. праць: юрид. і політ. науки. – 2006. – Вип. 31. – С. 248.

Резюме

Коструба А. В. Розуміння правоприпиняючих юридичних фактів з точки зору підстав припинення права власності: цивільно-правовий аспект.

У статті проведено аналіз підходів до розуміння юридичних фактів і визначення поняття правоприпиняючого юридичного факту в цивільному праві. Досліджено класичні для романо-германської правової системи підстави припинення права власності та проаналізовано конкретні дії або події, внаслідок яких припиняється наведене право.

Ключові слова: право власності, юридичний факт, правопрекращення, припинення права власності.

Резюме

Коструба А. В. Понимание правопрекращающих юридических фактов с точки зрения оснований прекращения права собственности: гражданско-правовой аспект.

В статье проведен анализ подходов к пониманию юридических фактов и определено понятие правопрекращающего юридического факта в гражданском праве. Исследованы классические для романо-германской правовой системы основания прекращения права собственности и проанализированы конкретные действия либо события, вследствие которых прекращается приведенное право.

Ключевые слова: право собственности, юридический факт, правопрекращение, прекращение права собственности.

Summary

Kostruba A. The understanding of right depriving jural facts in respect to the reasons of deprivation of right of property: legal civil aspect.

The analysis of approaches to understanding of jural facts is accomplished in the article. The definition of right depriving jural facts in civil law is brought. It's researched the classical for Roman-Germany legal system reasons for deprivation of right of property and the concrete actions or events that deprive such a right are analyzed.

Key words: right of property, jural fact, right-deprivation, deprivation of right of property.

Отримано 5.06.2013

УДК: 347.340

Т. Є. КРИСАНЬ

Тетяна Євгенівна Крисань, кандидат юридичних наук, доцент, докторант Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ЗАКОННИХ ГАРАНТІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Інститут власності є важливим для суспільства, і надійне забезпечення прав власності є завданням кожної демократичної держави. У зв'язку з цим надзвичайний інтерес викликають проблеми гарантій права власності фізичних осіб та державно-правові механізми їх реалізації.

На сьогодні існує проблема незаконної трансформації об'єктів приватної власності та як наслідок – відсутність належних і реальних гарантій суб'єктивних прав власників. Дані проблеми існують завдяки ненадійній системі реєстрації прав власності, недосконалому містобудівному законодавству та законодавчій базі, що регулює питання нерухомості взагалі.

Незважаючи на те, що дослідженню правового регулювання відносин власності присвячено велику кількість правознавчих напрацювань та окремі результати дослідження висвітлені у роботах як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, питання законних гарантій прав приватної власності досліджені недостатньо. Саме визначення ефективного механізму подолання проблем при здійсненні прав приватної власності фізичних осіб за допомогою надійних, законних гарантій є важливим завданням правотворчості.

Враховуючи інтеграційні процеси, питання юридичних гарантій прав приватної власності набуває не лише науково-теоретичного, а й правничо-практичного значення. Система гарантій прав приватної власності поєднує у собі наявність як законних, так і договірних гарантій, однак перевага віддається саме законним гарантіям, які відображаються у законодавчих актах різної ієрархії.

Мета статті – комплексне дослідження питання законних гарантій реалізації права власності фізичних осіб.

Безумовно, право власності є непорушним. Між тим, засадничою умовою успішного функціонування цивільних правовідносин є наявність відповідного законодавства та закріплення законних гарантій щодо прав власності. Отже, звернення до проблематики юридичних гарантій прав приватної власності, які забезпечуються за допомогою законних (державних) гарантій, є важливою складовою науки цивільного права.

У літературі зазначено, що право приватної власності розглядається через призму об'єктивного та суб'єктивного права. Право приватної власності з об'єктивної точки зору варто розглядати в якості системи легалізованих у державі спеціально-правових норм, які регулюють відносини власності, встановлюють форми та процедури набуття й оформлення прав, а також порядок відновлення та захист їхніх прав і законних інтересів в установлених процедурах та організаційно-правових формах¹. Звичайно, такий масив правового регулювання утворює центральний інститут права власності та займає головне місце у науці цивільного права.

Сутність суб'єктивного права власності фізичних осіб полягає у реалізації власниками свого права, здійсненні наданих законодавством можливостей щодо набуття права власності на об'єкти у формі володіння, користування, розпорядження ними та захисті наданих чи набутих за законом або договором прав на ці об'єкти.

За сучасних умов розвитку світового співтовариства відбувається значне розширення кола об'єктів права власності: поряд з речовими об'єктами з'являється значна кількість неречових (безтілесних) об'єктів, які розуміються як права, що мають вартість та грошову оцінку, але являють собою «ідеальний» майновий об'єкт неречового характеру. До таких об'єктів відносять об'єкти промислової, фінансової і комерційної власності. Серед нових об'єктів права власності в юридичній доктрині виділяються органи і тканини людини, які можуть бути предметом трансплантації. Неречові (безтілесні) об'єкти права власності також підлягають правовому захисту².

Право приватної власності є окремим елементом, який належить до механізму правового регулювання та не може реалізовуватись поза правовим регулюванням. Європейський суд з прав людини в своїх рішеннях постійно розвиває положення права власності, закріплені у ст. 1 Протоколу № 1, і встановлює основні стандарти правового регулювання права власності, свого роду «правову оболонку суб'єктивного права власності»³.

Враховуючи ст. 1 Протоколу № 14 на державу покладається зобов'язання належним чином організувати відносини власності, застосовувати необхідні заходи для того, щоб суб'єктивне право власності було ефективним. Отже, законні гарантії права власності, враховуючи базові міжнародні стандарти, базуються на трьох основоположних принципах права: верховенстві права; балансу приватних і публічних інтересів; судовому захисті.

Аналізуючи межі держави, що обмежують правомочність у сфері права приватної власності, встановлювані міжнародним співтовариством, слід виділити наступне:

- право власності гарантується, а її зміст і обмеження встановлюється законом;
- власність зобов'язує, її використання повинне слугувати суспільному благу;
- експропріація допустима тільки заради загального блага на підставі закону, який регулює міру відшкодування. Відшкодування повинне встановлюватися шляхом справедливого визначення інтересів суспільства і заінтересованих осіб.

Конституція, Цивільний кодекс України містять законну гарантію вільного використання кожним своєї власності, кожен має право мати майно і ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як за рішенням суду і з дотриманням відповідних правил. Держава гарантує заборону неправомірних і необґрунтованих вилучень об'єктів власності у законних власників (конфіскація, реквізиція, вилучення). Зазвичай йдеться про нерухоме та рухоме майно права власності, які повинні однаковою мірою бути гарантовані з боку держави.

Держава гарантує права фізичних осіб на землю шляхом встановлення норм захисту у Конституції України та в інших нормативно-правових актах, а також діяльності всіх гілок державної влади, у тому числі правоохоронних органів, однією з функцій яких є належний захист прав на земельні ділянки.

Конституція України у ст. 13 встановлює, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Основний Закон гарантує право власності на землю. Це право набувається та реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно до закону (ст. 14). Крім того, кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, а всі суб'єкти права власності рівні перед законом⁵.

Стаття 3 ЦК України закріплює загальні засади цивільного законодавства, серед яких мають місце певні юридичні гарантії щодо будь-яких цивільних правовідносин. До них можна віднести: неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених законом; свобода договору; реєстрація права власності; судовий захист цивільного права; справедливість, добросовісність та розумність.

Однак, окрім захисту права на мирне володіння нерухомим майном, завданням держави полягає у забезпеченні права власності й на рухоме майно, зокрема, і на транспортні засоби. Між тим на практиці непоодинокими є випадки, що свідчать про незахищеність прав власника та нехтування з боку держави основними постулатами права власності. Як приклад можна навести ситуацію з евакуацією автомобілів у Києві та Одесі у 2008–2009 роках. Державна влада пояснювала необхідність «примусової евакуації» великою кількістю неправильно «припаркованих» автомобілів, посилаючись на «Правила благоустрою території, паркування транспортних засобів, тиші в громадських місцях, торгівлі на ринках у місті Києві»⁶ (далі – Правила), прийнятих Київською міською державною адміністрацією 26 вересня 2002 року. Відповідно до цих Правил евакуація автомобілів, які порушують правила стоянки, можлива, але лише в тих випадках, коли машина «...створює загрозу безпеці дорожнього руху, руху транспорту і пішоходів, а також заважає виконанню робіт з утримання доріг, зелених насаджень, будинків і споруд, розташованих біля дороги»⁷.

Відповідний акт органу місцевого самоврядування був неправомірним у зв'язку з тим, що не враховував засадничого принципу недоторканності власності – як нерухомої, так і рухомої. Обмеження права власності, що полягало в евакууванні рухомого майна, грубо нехтувало та порушувало приписи ст. 92 Конституції України. Незаконність рішення Київської міської державної адміністрації 2002 р. була підтверджена рішеннями судових інстанцій. Примусову евакуацію кваліфіковано правниками не інакше як «незаконне заволодіння транспортним засобом незалежно від мети, здійснене організованою групою»⁸.

Певні питання виникають при реалізації гарантій прав власності, пов'язаних з приватизаційними процесами, з вилучення майна з метою забезпечення суспільних інтересів, проблеми щодо одностороннього невиконання органами державної влади укладених угод тощо.

Так, можливість примусового вилучення майна власника може бути здійснена тільки для державних потреб, а примусове відчуження обмежене обов'язком попереднього і рівноцінного відшкодування. Така категорична форма викликає певні сумніви, адже ми відстоюємо думку про те, що юридичні гарантії суб'єктивних прав не повинні бути декларативними. Теза щодо рівноцінного відшкодування для власника є лише словами, які не забезпечені державою та містять проблеми, пов'язані з відсутністю законодавчого механізму такого відшкодування.

Очевидно, що необхідність вилучення чужого майна для державних потреб може бути викликана якою-небудь оперативною необхідністю: введенням надзвичайного або військового стану, ліквідацією наслідків аварії, катастрофи, іншими подіями, що не дають державі змоги в найкоротші терміни сконцентрувати матеріальні ресурси для виконання необхідних дій. У такій ситуації державний орган або посадовець скоріш за все не матимуть у розпорядженні необхідних коштів і, як наслідок, можливості для попереднього відшкодування відчужуваного майна. Тим більше в рівноцінній формі.

Г. Шершеневич вказував, що функція оцінки розміру винагороди повинна покладатися на оцінювальну комісію, яка робить її або виходячи з прибутковості майна, на підставі відомостей, наданих власником і визнаних комісією достовірними, або за місцевими цінами і особливими умовами, в яких майно знаходиться⁹. В. Гребенніков вважав, що такий порядок, застосований в звичайних умовах при вилученні земельної ділянки, об'єкта нерухомості та іншого цінного майна, навряд чи прийнятний в екстремальних умовах, при дефіциті часу й матеріальних ресурсів. Більше того, в Конституції навряд чи можна передбачити усі можливі умови, за наявності яких на практиці виникає необхідність примусового відчуження майна для державних потреб. У ній важливо встановити принцип, який забезпечив би при обмеженні прав власника дієвий захист його законних інтересів¹⁰.

Відповідно до ст. 356 ЦК України однією із підстав для припинення права власності є реквізиція. Термін «реквізиція» не є новелою для законодавства, це традиційний інститут права, відомий ще з дореволюційних часів. У дореволюційному законодавстві під реквізицією розглядалося примусове придбання місцевих засобів, необхідних для задоволення споживчих потреб армії, з провадженням сплати або з видачею квитанції після затвердження тарифів і встановлених цін. Водночас, слід зазначити, що дореволюційна наука називала цей інститут експропріацією. Історичний аналіз нормативних актів часів Жовтневої революції 1917 р., норм Цивільного кодексу УСРР 1922 р., Цивільного кодексу Української РСР 1963 р. свідчить, що у всіх випадках реквізиція здійснювалася безоплатно, з істотними порушеннями закону і свавіллям влади.

Закон про власність в СРСР 1990 р.¹¹ уперше закріпив ознаку надзвичайності реквізиції: «У випадках стихійних лих, аварій, епідемій, епізоотії і при інших обставинах, що носять надзвичайний характер, майно в інтересах суспільства за рішенням органів державної влади може бути вилучене у власника в порядку і на умовах, встановлених законодавчими актами Союзу РСР, союзних і автономних республік, з виплатою йому вартості майна (реквізиція)».

На даний час в Україні в ст. 353 ЦК України реквізиція визначається як вилучення майна власника в інтересах суспільства у випадках стихійних лих, аварій, епідемій, епізоотії і при інших обставинах, що носять надзвичайний характер, за рішенням державних органів в порядку і на умовах, встановлених законом, з виплатою йому вартості майна. Можливість застосування реквізиції передбачена також Господарським кодексом України стосовно іноземних інвестицій (ч. 4 ст. 397). Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 р. та «Про правовий режим воєнного стану» від 6 квітня 2000 р., якими визначено обставини, що можуть бути кваліфіковані як надзвичайні, не регулюють питань реквізиції. Отже, необхідність спеціального закону про реквізицію впливає з конституційних приписів (ч. 5 ст. 41 Конституції України) і законодавчих підходів щодо регулювання цих питань.

Про застосування реквізиції для оптимального поєднання ідеї загального блага зі справедливим ставленням до суб'єктів права приватної власності говорить Л. Щеннікова. Вона також звертає увагу на необхідності врегулювання питань реквізиції спеціальним законом¹².

За прийняття спеціального закону про порядок та умови реквізиції висловлюються й інші вчені, наголошуючи на тому, що такий закон, з одного боку, має забезпечити можливість ефективного вилучення майна в екстремальних умовах, а з іншого, – максимальною мірою гарантувати права й інтереси власників, виключаючи ухвалення необґрунтованих рішень про реквізицію органами державної влади¹³.

У своїх роботах О. Клименко зазначає про необхідність надання переваги спеціальному закону про реквізицію, яким були б комплексно врегульовані питання примусового відчуження об'єктів права приватної власності, зумовленого суспільною необхідністю, з метою запобігання виникненню особливих (надзвичайних) обставин чи ліквідації їх негативних наслідків. Такий закон забезпечив би також законодавче оформлення інституту реквізиції в Україні¹⁴.

Між тим, слід констатувати, що в Україні закон, яким би визначалися умови та порядок реквізиції до всіх об'єктів та незалежно від форми власності, не прийнято. Як наслідок, держава не сприяє розвитку гарантій прав власника у відносинах з приводу реквізиції у системі загальних засад цивільного права щодо захисту права власності.

Для належного гарантування прав власності у разі вилучення майна для державних потреб та досягнення забезпечувальної функції гарантій необхідно у ЦК України встановити вичерпний перелік тих підстав, які надають право проводити вилучення та реквізицію, оскільки зворотне може привести до ситуації, коли орган, що приймає рішення про реквізицію, трактуватиме поняття «за інших надзвичайних обставин», на власний розсуд, що у свою чергу може призвести до зловживання правом і несумлінного ставлення до власника.

Механізм здійснення, способи і термін відшкодування вартості реквізованого майна, вилученого майна для державних потреб повинен мати чітку правову регламентацію, адже відсутність такого механізму ставить власника у вкрай невигідні умови та не гарантує йому очікуваного відшкодування.

Для дієвості, реальності юридичних гарантій права власності фізична особа повинна мати визначений лише законом механізм відселення, відчуження рухомого та нерухомого майна; порядок надання попередньої компенсації (площі та кількості кімнат, що надаються як компенсація; стану, в якому надається нерухомість; місця розташування цієї нерухомості або порядок визначення та сплати фінансової компенсації). Процедурна гарантія повинна спочатку передбачати визначення та надання компенсації фізичній особі і лише потім підходити до питання вилучення майна. Гарантія буде відповідати змістовному навантаженню лише у разі отримання грошової компенсації за ринковими цінами, враховуючи питання оподаткування та у разі контролю з боку держави за здійсненням процедур компенсації.

Більшість правників вважають, що належною гарантією прав власників при інвестуванні та фінансуванні нерухомого майна є реєстрація у державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обмеження. Між тим, цього буде недостатньо. Адже на даний час відсутні гарантії фізичних осіб у разі незакінчення об'єкта будівництва забудовником, так звані законсервовані або «закинуті» об'єкти будівництва. Науковцями зазначається, що дана проблема не вирішена ані містобудівним, ані господарським законодавством. На жаль, не вирішується вона й цивільним законодавством. Щоб говорити про дієвий механізм безпосередньої реалізації прав, держава повинна забезпечити як якісне правове регулювання будівельної діяльності та відносин, які її опосередковують, так і встановити реальні юридичні гарантії прав інвесторів (фізичних осіб, суб'єктів господарювання) на завершення об'єктів будівництва та в подальшому – отримання прав власності на нього.

Отже, аналізуючи зміст загальних положень щодо недійсності правочинів, доходимо висновку, що встановлений даними приписами правовий механізм не може бути використаний як гарантія для особи, що вважає себе власником майна, шляхом задоволення позову до добросовісного набувача. На нашу думку, інше означало б, що власник має можливість удатися до такого способу захисту, як визнання усіх здійснених правочинів з відчуження його майна недійсними, тобто вимагати повернення отриманого в натурі не лише того, коли йдеться про один (перший) правочин, здійснений з порушенням закону, але й коли спірне майно було придбане добросовісним набувачем на підставі подальших (другого, третього, четвертого і так далі) правочинів, чим порушувались би встановлені законодавцем гарантії захисту прав і законних інтересів добросовісних набувачів. Таким чином, захист прав особи власником майна шляхом повернення цього майна від добросовісного набувача можлива лише на основі віндикаційного позову, і лише за наявності передбачених ст. 388 ЦК України підстав для витребування майна у добросовісного набувача, – у разі вибуття майна з володіння власника або особи, якій майно було передане власником у володіння, не з їхньої волі (при втраті, крадіжці, іншим шляхом), а також у разі безвідплатного придбання майна добросовісним набувачем. Звичайно, таке застосування потребує певного закріплення або в цивільному законодавстві, або на рівні конституційного тлумачення.

Можливість захисту права власності є однією із гарантій його недоторканності. Захист права власності – це реакція на правопорушення з боку самого потерпілого (самозахист) або уповноваженого на це державного органу, яка привела до реституції, тобто відновлення попереднього юридичного і фактичного стану речей.

¹ *Андрейцев В.* Механізм гарантування права власності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.anvou.org.ua/index.php?module=pagemaster&PAGE_user_op=view_page&PAGE_id=401

² Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учебник. Отв. ред. Е. А. Васильев, А. С. Комаров. – В 2-х т. – Т. 1. – 4-е изд., перераб. и доп. – 2008. – С. 337.

³ *Старженецкий В. В.* Россия и Совет Европы: право собственности / В. Старженецкий. – М. : ГОРОДЕЦ, 2004. – С. 56.

⁴ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція від 04.11.1950 // Урядовий кур'єр від 17.11.2010. – № 215.

⁵ Конституція України: Закон від 28.06.1996 // Офіційний вісник України – 2010. – № 72/1. – Ст. 15.

⁶ Про встановлення Правил благоустрою території, паркування транспортних засобів, тиші в громадських місцях, торгівлі на ринках у м. Києві: Рішення Київської міської ради № 47/207 від 26.09.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.km.v.gov.ua>

⁷ Там само.

⁸ *Ходовий П.* Ніде стати – платити за евакуацію // Дзеркало тижня. – 2006. – 7–13 жовтня. – № 38 (617). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/617/54728/>

⁹ *Шершеневич Г. Ф.* Учебник русского гражданского права / Г. Шершеневич. 8-е изд. СПб., 1910. – С. 313.

¹⁰ *Гребенников В. В.* Становление гражданского общества в России и институт собственности: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.02 / В. Гребенников. – Санкт-Петербург, 1997. – С. 116.

¹¹ Про власність в СРСР: Закон СРСР від 06.03.1990 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v1305400-90>

¹² *Щенникова Л. В.* О реквизиции в гражданском праве : Гимн или реквием / Л. Щенникова // Законодательство. – М., 2006. – № 6. – С. 8–12.

¹³ *Таскин Н. И.* Реквизиция как один из случаев принудительного прекращения права собственности на земельные участки / Н. Таскин // Юрист : Научно-практическое и информационное издание. – 2003. – № 3. – 64 с. – С. 38–40; *Іванов А.* Умови застосування ревізії в Україні / А. Іванов // Підприємництво господарство і право. – 2009. – № 1. – С. 18–21.

¹⁴ *Клименко О.* Правова природа та розвиток інституту ревізії в праві України / О.Клименко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – № 91. – 2012. – С. 57.

Резюме

Крисань Т. Є. Щодо законних гарантій реалізації права власності фізичних осіб.

Статтю присвячено висвітленню законних гарантій реалізації права власності фізичних осіб. Інститут власності є важливим для суспільства, і надійне забезпечення прав власності є завданням кожної демократичної держави. У зв'язку з цим надзвичайний інтерес викликають проблеми гарантій права власності фізичних осіб та державно-правові механізми їх реалізації. Можливість захисту права власності є однією із гарантій його неотторканості. Захист права власності – це реакція на правопорушення з боку самого потерпілого (самозахист) або уповноваженого на це державного органу, яка привела до реституції, тобто відновлення попереднього юридичного і фактичного стану речей.

Ключові слова: законні гарантії, реалізація права власності, захист права власності, фізична особа.

Резюме

Крисань Т. Є. О законных гарантиях реализации права собственности физических лиц.

Статья посвящена освещению законных гарантий реализации права собственности физических лиц. Институт собственности является важным для общества, и надежное обеспечение прав собственности является задачей каждого демократического государства. В связи с этим огромный интерес вызывают проблемы гарантий права собственности физических лиц и государственно-правовые механизмы их реализации. Возможность защиты права собственности является одной из гарантий его неприкосновенности. Защита права собственности – это реакция на правонарушение со стороны самого потерпевшего (самозащита) или уполномоченного на это государственного органа, которая привела к реституции, т.е. восстановлению прежнего юридического и фактического состояния вещи.

Ключевые слова: законные гарантии, реализация права собственности, защита права собственности, физическое лицо.

Summary

Krysan T. Legal guarantees of implementation of ownership right of physical entities.

The article is dedicated to the enlightening of legal guarantees of implementation of ownership right of physical entities.

Ownership institution is important for the society and reliable safeguarding of ownership rights is actual task of every democratic state. Considering this, interest in issues of guarantee of ownership right of physical entities and state-legal mechanism for its implementation is aroused.

The possibility of protection of ownership right is one of the guarantees of its inviolability. Protection of ownership right is the response to breaking of the law on the part of the victim (self-defense) or authorized for such things state body which has led to restitution, i. e. renewal of previous legal and actual state of facts.

Key words: legal guarantees, implementation of ownership right, protection of ownership right, physical entity.

Отримано 11.06.2013